

LEHTIMÄEN ERITYISKANSANOPISTO

OPETUSSUUNNITELMA
AIKUISOPINTOLINJA

Sisällys

1	Opiskelu Lehtimäen opistolla	1
1.1	Opiston koulutustehtävä.....	1
1.2	Oppimiskäsitys ja opetusmenetelmät	2
1.3	Opiskeluympäristö.....	3
1.4	Opetusjärjestelyt ja opintokirja	4
2	Aikuisopintolinja.....	5
3	Opetussuunnitelma	6
3.1	Opetussuunnitelman toimintaperiaatteet.....	6
3.2	Elämänhallintataitojen opinnot.....	7
	Kotitalous	7
	Asumisvalmennus	8
	Arkielämän taidot	10
	Asiointi.....	11
	Tekstiilityö ja kädentaidot.....	12
	Tekninen työ	13
	Remontti- ja kiinteistönhuolto	13
	Musiikki.....	14
	Kuvataide.....	15
	Luova toiminta.....	16
	Vuorovaikutustaidot ja sosiaaliset taidot	17
	Yhteiskunnassa toimiminen	18
	Työtoiminta	19
	Projektityö	19
3.3	Tiedollisten valmiuksien opinnot	21
	Äidinkieli	21
	Arjen matematiikka	22
	Tieto- ja viestintätekniikka ja tablet-laitteet	23
3.4	Hyvinvoinnin opinnot	24
	Terveys ja hyvinvointi.....	24
	Liikunta	25
4	Valinnaiskurssit ja vapaa-aika	26
4.1	Valinnaiskurssien opetussuunnitelmat	26
4.2	Vapaa-aika	26
4.1	Viikonloppukurssit	27
4.2	Leirikouluviikko ja opintomatkat.....	28
5	Opiskelun arviointi	29
5.1	Arviointivälineenä portfolio, oppimispäiväkirja	29
5.2	Toimintakyky	31

1 Opiskelu Lehtimäen opistolla

1.1 Opiston koulutustehtävä

Lehtimäen erityiskansanopiston koulutustehtävänä on 1.1.2012 voimaan tulleen ylläpitämisluvan mukaisesti järjestää pääasiassa vaikeasti vammaisille henkilöille koulutusta, joka lisää tasa-arvoa ja elämänlaatua, edistää hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäisee yhteiskunnallista ja sosiaalista syrjäytymistä. Opintokokonaisuudet pyritään suunnittelemaan siten, että ne edistävät em. asioita ja lisäävät yksilön osallisuutta ja tasa-arvoa täysipainoisena yhteiskunnan jäsenenä.

Lehtimäen opisto tarjoaa erityistä tukea tarvitseville henkilöille elinikäisen oppimisen mahdollisuuden. Lehtimäen opiston kantavana teemana on opinnollinen kuntoutus. Opetus tapahtuu moniammatillisena yhteistyönä, joka pitää sisällään fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja kasvatuksellisen kuntoutuksen sekä internaattikasvatuksen. Opiskelu sisäoppilaitosmaisessa ympäristössä tukee opiskelijan itsenäistymistä ja antaa mahdollisuuden harjoitella oman elämän hallinnassa tarvittavia yhteisötaitoja.

Lehtimäen opiston omistajayhteisö on Erityiskansanopiston kannatusyhdistys ry, joka on perustettu Tampereella vuoden 1966 alussa.

Yhdistyksen tarkoituksena on Lehtimäen opisto –nimisen erityiskansanopiston ylläpitäminen ensisijaisesti erityistä tukea ja ohjausta tarvitseville vammaisille henkilöille, heidän perheilleen ja muille sidosryhmille sekä erityisryhmien opetuksesta, kasvatuksesta ja kuntoutuksesta kiinnostuneille henkilöille.

Lehtimäen opiston toimintaa ohjaa Laki vapaasta sivistystyöstä 21.8.1998/632, Asetus vapaasta sivistystyöstä 6.11.1998/805, Laki vapaan sivistystyön lain muuttamisesta 29.12.2009/1765, YK:n Kehitysvammaisten oikeuksien julistus vuodelta 1971 ja yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista 2008 sekä Suomen vammaispoliittinen ohjelma VAMPO 2010–2015.

Opistolla on opetussuunnitelmat Ammatilliseen koulutukseen ja jatko-opiskeluun valmentavalle linjalle ja Itsenäistymisen ja hyvinvoinnin linjalle sekä aikuisopintolinjalle (täydennyskoulutusta aikuisille) sekä opintoseteliopintoihin. Opistolla on erillinen suunnitelma opiskeluhuoltoon, turvallisuuteen (lääkehoitosuunnitelma, toimintaohjeet poikkeustilanteisiin) ja kansainväliseen toimintaan.

1.2 Oppimiskäsitys ja opetusmenetelmät

Opistolla annettavan opinnollisen kuntoutuksen taustalla on sekä konstruktivistinen oppimiskäsitys että voimaantumiseen perustuva kuntoutumiskäsitys. Voimaantuminen l. empowerment on henkilökohtainen ja sosiaalinen prosessi. Voimaantumisen kautta opiskelija voi säilyttää tai saavuttaa asemansa yhteiskunnan tasavertaisena osallistuvana jäsenenä.

Kansanopisto on fyysisen ympäristön lisäksi yhteisö, joka muodostaa sosiaalisen toiminnan yksikön. Se tukee osallistujan sosiaalisia ja yhteisöllisiä taitoja. Internaattipedagogiikkaan liittyy vahvasti itsensä kehittäminen ja omien vahvuuksien tunnistaminen.

Siinä korostuvat elämän kokonaisuus, elämänhallinta, kodinomaisuus, pelisäännöt oppimiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen, aito sosiaalinen ympäristö ja uudet roolit ja tehtävät sekä vastuullisuus toisista ihmisistä.

Opinnollinen kuntoutus on prosessi, joka kehittää psykososiaalisia voimavaroja, oppimisvalmiuksia ja oman elämän hallintaa. Opiskelija toimii prosessissa aktiivisesti asettaen tavoitteita opiskelulleen ja toimii niiden suuntaisesti sekä osallistuu oman oppimisensa arviointiin. Hän tulee tietoiseksi omista voimavaroistaan ja tuen tarpeestaan. Opiskelijan omia voimavaroja tuetaan ja vahvistetaan oppimisen keinoin.

Pedagogiset menetelmät valitaan tarvittaessa jokaisen opiskelijan henkilökohtaisen arvioinnin avulla. Oppimista tukevia kuntouttavia toimenpiteitä ovat:

- voimavarojen tukeminen/vertaistuki
- aktivoivan ja kuntouttavan opetusmateriaalin käyttäminen
- lukemisen tekniikan harjoitukset
- eri aistitoimintojen aktivoivat harjoitukset
- yhteistoiminnalliset menetelmät
- internaattipedagogiikka (sosiaalinen vuorovaikutus, itsenäisen elämisen taidot, henkilökohtaisen elämän järjestelytaidot, oireiden hallinta)
- neuropsykiatrinen kuntoutus
- seikkailu- ja elämyspedagogiikka
- itseilmaisun menetelmät (musiikki, kuvataide, draama, kirjallinen ilmaisu, tanssi)
- dialoginen tukeminen
- opiskeluharjoittelu, työn kaltaiset toiminnot

Erilaisten opetusmenetelmien käyttö opetuksessa lähtee opettajan valitsemista ja perustelemista oppimista tukevista työskentelytavoista mm. oppiaineen ja oppijan kognitiiviset taidot huomioon ottaen sekä erilaiset tilannetekijät huomioiden. Opetusmenetelmällisistä ratkaisuista myös neuvotellaan ja sovitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.

1.3 Opiskeluympäristö

Opetus ja oppiminen tapahtuvat psyykkisesti ja fyysisesti turvallisessa, moniarvoisessa ja avoimessa ympäristössä, mikä näkyy opiskelijan ja koko henkilökunnan välisenä rakentavana vuorovaikutuksena ja yhteisvastuullisuutena. Toisen kunnioittaminen, perusoikeudet ja suvaitsevaisuus erilaisuutta kohtaan ovat opistokulttuurin pohja. Lisäksi kaikessa opiston toiminnassa korostetaan yhteisöllisyyttä ja osallistuvaa kansalaisuutta sekä kansainvälisyyttä ja vastuuta ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta.

Opiston yhteisten tilojen kuten piha-alueen, kuntotalon/uimahallin, ratsastuskoulun ja liikuntapolun esteettömyydellä ja esteettisyydellä pyritään lisäämään opiskelijoiden hyvinvointia ja sitoutumista opistoelämään.

Sisäoppilaitosmaisuus laajentaa opiskeluympäristöä opiskelijoiden asumiseen ja elämiseen. Viihtyisä ja turvallinen sekä opiskelua että yleistä hyvinvointia tukeva ympäristö edellyttää yhteisesti sovittujen sääntöjen ja yhteistoimintakäytäntöjen noudattamista. Sisäoppilaitoksessa edistetään oppimisen ohella itsenäistä vastuullista asumista ja kanssakäymistä toisten kanssa.

Opiston ruokailupalvelut tukevat terveellisiä ruokailutottumuksia ja mahdollistavat keskitymisen opiskeluun.

Opisto on avoin oppimisympäristö, joka tarjoaa opiskelijalle mahdollisuudet käyttää kirjastoa, vapaa-ajantiloja, tietokoneita ja internetiyhteyksiä. Opiskelijan vapaa-ajan toimintaa monipuolistetaan mm. liikuntatilojen ja välineiden käytön sallimisella, opiskelijoista lähtevien aktiviteettien tukemisella sekä yhteisten tilaisuuksien ja Raha-automaattiyhdistyksen tukemalla harrastustoiminnalla. Oppilaitoksen rauhallinen sijainti maaseudulla eteläpohjalaisessa kulttuuriympäristössä sekä monipuoliset erilaisten opetusmenetelmien käyttöön soveltuvat opetustilat luovat hyvät puitteet menestykselle opiskelulle.

Koko opistoyhteisöä kokoavana oppimislanteena järjestetään yhteisiä tapahtumia. Ne ovat yhteisökasvatusta, joiden tavoitteena on lisätä kansanopiston opiskelijoiden välistä kanssakäymistä sekä opiskelijoiden ja henkilöstön keskinäistä yhteenkuuluvuuden tunnetta.

1.4 Opetusjärjestelyt ja opintokirja

Lehtimäen opiston opetuksen tavoitteena on opetussuunnitelman mukaan kohottaa opiskelijoiden yleissivistystä ja edistää heidän jatko-opintojaan, laajentaa opiskelijoiden yhteiskunnallista tietämystä sekä tukea heidän persoonallista kehitystä.

Opintojen pituus vaihtelee opiskelijan tarpeiden mukaan. Lukuvuoden aikana on kolme jaksoa, joista kukin on pituudeltaan noin 12 viikkoa. Jokaiselle jaksolle laaditaan oma lu-

kujärjestys. Lukujärjestyksiä laadittaessa korostuvat henkilökohtaiset valinnat, jotka tukevat opiskelijan oppimisprosessia kokonaisvaltaisesti. Tarkoituksena on ottaa huomioon kunkin opiskelijan yksilölliset edellytykset, ominaisuudet ja tulevaisuuden suunnitelmat.

Aikuisopintolinjalle hakevat saavat opintokirjan opiskelun tavoitteiden määrittelyä varten. Opintokirjaan kootaan myös opiskelijaa koskevat yhteystiedot sekä opiskelijahuoltoon ja terveydenhoitoon liittyvät asiat.

2 Aikuisopintolinja

Aikuisopintolinja on tarkoitettu erityistä tukea tarvitseville aikuisille, joiden kouluajoista ja opinnoista on kulunut aikaa tai opiskelupaikkaa ei ole vielä löytynyt. Opintojen aikana opiskelija saa arvion fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta toimintakyvystään sekä ohjausta hyvinvointinsa ylläpitoon. Opiskelija saa tietoa tämän päivän tietotekniikan soveltamisesta. Aikuisopiskelijaa autetaan löytämään uusia harrastuksia ja vertaistukea.

Aikuisopintolinjan kesto on yksilöllinen, muutamasta kuukaudesta lukuvuoteen ja jokaiselle tehdään oma opiskelusuunnitelma.

Opinnoissa painotetaan

- asumisessa tarvittavia tietoja ja taitoja
- osallistumista työ- ja harrastustoimintaan
- itsehoitoa ja henkilökohtaista hyvinvointia
- aktiivista osallisuutta sekä omassa lähiyhteisössä että yhteiskunnan jäsenenä.

Opintolinjaan liittyviä opinnot ovat mm.:

- 1) arjen hallintataitojen opinnot: oman arjen rutiinien sisäistäminen, työn, opiskelun, kodintöiden, vapaa-ajan ja levon rytmittäminen, terveellinen ruokavalio ja ruokarytmi, ruuan valmistus, puhtaus ja viihtyisyys, asiointi ja rahan käyttö.
- 2) tiedollisten valmiuksien opinnot: arjessa tarvittava äidinkieli ja matematiikka sekä tietoyhteiskuntataidot
- 3) hyvinvoinnin opinnot: itsetuntemuksen lisääntyminen, omien vahvuuksien ja kehitettävien alueiden tunnistaminen, vuorovaikutustaitojen vahvistuminen ja terveellisten elämäntapojen omaksuminen. Hyvinvoinnin opinnoissa painottuvat itsehoito, elämänsisältöä rikastuttavat harrastukset ja aktiivisen osallisuuden harjoittelu.

3 Opetussuunnitelma

3.1 Opetussuunnitelman toimintaperiaatteet

Opintolinjan opetussuunnitelma on kurssimuotoinen ja lukuvuoteen sisältyy kolme 10–13 viikkoa kestävää opiskelujaksoa ja opetusta vähintään 1 200 tuntia. Oppisisältöinä ovat kansanopistojen opinnollisen kuntoutuksen suositusten mukaiset osa-alueet.

Keskeisinä toimintaperiaatteina on kokonaisvaltaisuus ja toiminnallisuus. Opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle mahdollisuus opiskella juuri hänen elämäntilanteessaan tarpeellisia tietoja ja taitoja, totuttaa opiskelijaa omatoimisuuteen, valintatilanteiden ratkaisuun ja työvaltaiseen opiskeluun, vahvistaa opiskelijan persoonallisia lahjoja ja hänen vahvoja alueitaan kehittämällä itseohjautuvuutta ja itsearviointia.

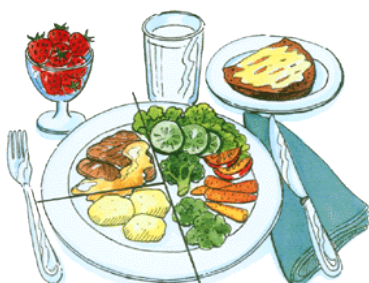
Opiskeltavia asioita ovat opiskelijan tarpeista riippuen mm.

- arjen äidinkieli ja –matematiikka
- tietotekniikka
- kotitalous ja asumisvalmennus
- tekstiilityö ja tekninen työ
- kädentaidot
- musiikki
- kuvataide ja luova toiminta
- vuorovaikutustaidot, sosiaaliset taidot
- arkielämän taidot, asiointi
- terveys ja hyvinvointi
- liikunta
- yhteiskunnassa toimiminen

3.2 Elämänhallintataitojen opinnot

Kotitalous

Tavoite	• tukea itsenäistä asumista ja elämää • edistää ravitsemukseen liittyviä terveellisiä elämäntapoja • kehittää taloudellista ajattelua • edistää yhteisöllisyyttä, tasa-arvoa ja tapakulttuuria
Sisältö	Opiskelija harjoittelee: • erilaisiin raaka-aineisiin, puolivalmisteisiin, sekä ruokiin tutustumista ja niiden tunnistamista • terveellisten raaka-aineiden valintaa ja suositeltavia ruoanvalmistusmenetelmiä • hygieenisten työtapojen, siisteyden ja järjestyksen ylläpitämistä • tarkoituksenmukaisten työvälineiden valitsemista ja käyttöä • tavallisimpien kotitalouskoneiden käyttöä • ergonomista työskentelyä ja työturvallisuuden huomioimista • mittaamista ja punnitsemista käytännössä • pöydän kattamista, sekä hyviä ruokailu- ja pöytätapoja • raaka-aineiden ja ruokien säilyttämistä ja säilyvyyttä • astioiden, keittiövälineiden, koneiden ja laitteiden puhdistamista turvallisuus huomioiden • keittiön puhtaanapitotöitä (tasot, lattiat, jätehuolto)
Opetusmenetelmät	• toiminnallisuus; yksilö- paritehtävinä sekä pienryhmissä • tehtäviä kirjallisesti / kuvitettuna, kyselevä opetus • pelit
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opiskelijat harjoittelevat opetuskeittiöllä ja asumisvalmennusyksikön pienkeittiössä ruoanvalmistusta ja leivontaa sekä tutustuvat erilaisiin kotitalouden töihin. Opiskelijaa ohjaa opettaja tai ohjaaja. Tarvittaessa opiskelijaa avustavat opettaja, ohjaajat tai henkilökohtaiset avustajat.
Opetusmateriaali	• VAVA 1 ja 2, kuvalliset ruoka- leivontaohjeet • Papunetin ruokaohjeet • Kuvakortit • Kuvalliset keittokirjat ja netin blogit ja ruokasivustot • Opetuskeittiön käsikirjasto

Asumisvalmennus

Tavoite	• lisätä opiskelijan valmiuksia mahdollisimman itsenäiseen asumiseen omassa asunnossa, tukiasunnossa, asuntolassa tai palvelutalossa. • Kunkin opiskelijan yksilöllisissä tavoitteissa pyritään ottamaan huomioon opiskelun jälkeen oleva asumistilanne ja kotipaikkakunnan olosuhteet sekä kehittämään niitä taitoja, jotka hänelle ovat erityisesti tarpeen. • lisätä opiskelijan mahdollisuuksia osallistua työtoimintaan: kehittää työssä tarvittavia taitoja kuten ○ pitkäjänteisyyttä, ○ kykyä noudattaa annettuja työskentelyohjeita ja työaikoja, ○ kykyä ottaa huomioon työtoverit ja ○ kykyä huolehtia työympäristön viihtyisyydestä ja siisteydestä. • auttaa opiskelijaa löytämään sopivia vapaa-ajanviettopaikoja ja harrastuksia omassa kodissaan ja lähiympäristössä. • kehittää opiskelijan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä itseohjautuvuutta.
Sisältö	Asuminen Perehdytään asumisen muotoihin ja kustannuksiin, mietitään millaisia eri tapoja on asua ja mikä asumisessa aiheuttaa kustannuksia. Tutustutaan asioihin joista muuton yhteydessä saattaa joutua itse huolehtimaan (sähkö, vesi, osoitteenmuutos, jätehuolto, kalusteet jne.). Keskustellaan miten voi hankkia itselle huonekaluja ja kodinkoneita edullisesti ja järkevästi, sekä mihin asioihin olisi hyvä kiinnittää huomiota tehdessä suurempia hankintoja. Mietitään oman huoneen viihtyvyyteen vaikuttavia tekijöitä. Tutustutaan mitä merkitystä sisustuksella on viihtyvyyteen ja unen laatuun. Perehdytään miten huoneesta saa rauhallisen lepoaikan. Mietitään kodin turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä, sekä miten esimerkiksi kausikoristeet voivat aiheuttaa vaaraa (jouluvalot, kynttilät ym.). Kartoitetaan kodin yleisimmät vaaranpaikat. Puhtaanapito Perehdytään ylläpitosiivoukseen, mitä on päivittäinen ja viikoittainen siivous ja niiden ero. Tunneilla harjoitellaan viikkosiivouksen työvaiheet kirjallisen tai kuvallisen ohjeen mukaisesti (omatoimisuuteen pyrkiminen). Huolehditaan tavaroiden ja vaatteiden järjestäminen paikoilleen (kaappiin, pyykkiin, roskeen jne.). Harjoitellaan huoneen imurointia, pölyjen pyyhintää ja lattian pesemistä. Opetellaan valitsemaan tarkoituksenmukainen puhdistusmenetelmä ja -aine eri pinnoille ja lialle (esim. muovimatto/ laminaatti/ kaakeli), sekä mahdollinen suojarustus. Harjoitellaan siivoamaan hygieenisyyttä ja ergonomia huomioiden. Mietitään mikä on huoneen järkevä tuulettaminen vuodenaika huomioiden. Opetellaan mattojen ja petivaatteiden oikeaoppinen tamppaus/tuuletus, sekä vuoteen puhtaanapito, lakanoiden vaihtaminen ja petaus. Harjoitellaan wc-tilojen puhdistusta erityisesti hygieenisyyttä ja suojarusteet huomioiden. Siivouksen lopuksi harjoitellaan siivousvälineiden puhdistusta ja paikalleen laittoa käytön jälkeen. Asumisvalmennuksen tunneilla voidaan myös perehtyä kodin kausiluontoihin puhdistukseen ja pieniin huoltotoihin. Harjoitellaan esimerkiksi ikkunoiden pesua ja verhojen vaihtamista, lampun vaihtamista, patterin vaihtoa

	(esim. kaukosäädin), kukkien hoitoa ja mullanvaihtoa, imurin pölypussin vaihtoa, pyykinpesukoneen nukkasihdin putsautsa, kahvinkeitin puhdistamista jne. Vaatehuolto Opetellaan arvioimaan vaatteiden puhdistuksen tarvetta; milloin vaate on likainen ja pesun tarpeessa ja milloin tuulettaminen riittää. Miten vaatteita tulisi säilyttää (sisävaatteet/ulkovaatteet). Tutustutaan ja tutkitaan mitä yleisimmät pesumerkit tarkoittavat. Pyykinpesussa opetellaan vaatteiden lajittelemista värien ja pesulämpötilan mukaan, sekä harjoitellaan pyykinpesun muita esitöitä (esim. tahrannoist). Opetellaan pyykinpesukoneen käyttämistä, sekä oikeaoppista pyykin kuivatusta (koneellinen/ pyykitelineessä/ulkona). Harjoitellaan puhtaan pyykin jälkikäsittelyä (viikkoauk/ silitys). Tutustutaan jalkineiden hoitoon vuoden-aika ja keli huomioiden. Tutustutaan miten kengät kannattaa laittaa kuivumaan, mikäli ne ulkoillessa ovat pahasti kastuneet. Mietitään, milloin kengät tulee uusia ja mitä rikki menneille kengille voi tehdä (suutari/roskis). Vapaa-aika ja harrastusmahdollisuudet Mietitään mitä kaikkea voi harrastaa kotona yksin tai yhdessä kavereiden kanssa. Tutustutaan lähialueen tarjoamiin harrastusmahdollisuuksiin ja harjoitellaan mahdollisuuksien mukaan esim. kirjastossa käyntiä tms.
Opetusmenetelmät	Asumisvalmennus räätälöidään opiskelijakohtaisesti, sen mukaan mikä on tarpeenmukaista, mielekästä ja järkevää opiskelijan kyvyt ja tulevaisuus silmällä pitäen. Oppitunnit ovat aina opiskelijan omalla asunnolla. Opetusryhmän koko vaihtelee yksilöopetuksesta pienryhmäopetukseen. Oppitunteja pitävät opettajat/asumisvalmennusohjaajat sekä ohjaajat, sekä toisinaan joillain opiskelijoilla voi tunteilla olla mukana myös toimintaterapeutti. Opetuksen apuna käytetään lähes kaikkien opiskelijoiden kanssa kuvallisia viikkosiivousohjeita, jotka helpottavat työvaiheiden hahmottamista ja edesauttavat omatoimisuutta.
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opiskelijat harjoittelevat asumisvalmennusta omassa huoneessaan ja solujen yhteisissä tiloissa. Opiskelijaa ohjaa opettaja tai ohjaaja. Tarvittaessa opiskelijaa avustavat opettaja, ohjaajat tai henkilökohtaiset avustajat.
Opetusmateriaali	Kuvalliset siivousohjeet Pesueineiden kemialliset selosteet Käsikirjaston materiaali

Arkielämän taidot

Tavoite	Tavoitteena on tarjota tietoja ja opetella taitoja elämän haasteiden kohtaamiseen ja käsittelyyn.
Sisältö	Harjoitellaan ongelmanratkaisutaitoja ja pyritään edistämään opiskelijan elämänhallintaa, hyvinvointia, itsetuntemusta sekä ehkäisemään ahdistusta ja masennusta. • Hyvä arki, toiminta ja ajankäyttö - hyvä päivä, nukkuminen, ruokailu, liikkuminen ja mukavien asioiden tekeminen • Hyvinvointi, stressi ja ongelmienratkaisu - ongelmanratkaisutyökaluja, hyvinvointi, stressi, stressin hallinta ja rentoutuminen • Tunteiden ja ajatusten tunnistaminen - omien tunteiden ja ajatusten tunnistaminen ja hyväksyminen • Itsetunto ja ajatusten muuttaminen - itsetuntemus, itsetunto, omien ajatusten muuttaminen • Sosiaaliset suhteet ja taidot - yksinäisyys, yksin oleminen, sosiaalinen verkosto ja kanssakäyminen, oikeus jämakkyteen, anteeksianto • Hyvä arki ja hyvä elämä – ole oman elämäsi tähti - hyvän elämän rakennuspalikat, arvot ja asenteet, unelmat, oman elämänpolun laadinta
Opetusmenetelmät	Elämäntaitoa opiskellaan opiskelijälähtöisesti, toiminnallisuutta ja osallistuvuutta tukien. Opetuksen lähtökohtana on opiskelijoiden arki, kasvu ja kehitys huomioiden opiskelijoiden omat lähtökohdat sekä ajankohtaiset terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät kysymykset. • yksilö- pari- ja ryhmätyöskentely pienryhmässä • oman hyvinvoinnin arviointia tehtävien kautta ja keskustelemalla • opetuskeskustelu • tekemällä ja kokemalla oppiminen opiston arjessa; aamu- ja iltatoimet, ruokailut, vapaa-ajantoiminta, liikunta ym. harrastukset ja kerhot • yhteiset tapahtumat ja teemapäivät, pelastautumisharjoitukset • pelit ja leikit, draama, internetin hyödyntäminen
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opetus toteutetaan pääsääntöisesti luokassa ja opetuksen sisältöä suunniteltaessa, otetaan huomioon opiskelijoiden toiveet. Opiskelijaa ohjaa opettaja tai ohjaaja. Tarvittaessa opiskelijaa avustavat opettaja, ohjaajat tai henkilökohtaiset avustajat.
Opetusmateriaali	Käsikirjaston materiaali Papunet

Asiointi

Tavoite	• oppia asioimaan päivittäistavarakaupassa, apteekissa, postissa, kirjastossa ja pankissa • harjoitella henkilökohtaisten ostosten tekemistä, ostoslistan kirjoittamista, ostoksien tekemistä ostoslistan mukaan ja rahan arvon tunnistamista. • oppia löytämään ostettavat tuotteet ja harjoitella maksutilanteissa toimimista.
Sisältö	• tutustutaan eri palvelutuottajiin • asiointiin eri vaiheiden harjoittelua • rahanarvon tunnistamista, rahankäytön harjoittelua • eri maksutavat • suunnittelua asiointipäivien tarpeesta ja henkilökohtaisesta avusta • hyvien asioimistapojen harjoittelua teoriassa ja käytännön tilanteissa • harjoitellaan henkilökohtaista asioimista pankissa, kaupassa, apteekissa, kirjastossa, parturissa sekä terveyskeskuksessa ja virastoissa • turvallista asiointia netissä sekä tiedon ja lomakkeiden haku • tutustutaan palvelutuottajien eri tuotevalikoimiin ja järkeviin valintoihin • oman talouden kirjanpidosta sekä säästämistä
Opetusmenetelmät	Asiointia opetellaan ja harjoitellaan lähes päivittäin eri tilanteissa. Opetus suunnitellaan opiskelijan yksilöllisestä tarpeesta ja tavoitteista. Opetuksessa tutustutaan tämän päivän asiointimenetelmiin sekä toimintatapoihin.
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opiskelijat harjoittelevat asiointia sekä Lehtimäen erityiskansanopistossa että lähikaupoissa. Opiskelijaa ohjaa opettaja tai ohjaaja. Tarvittaessa opiskelijaa avustavat opettaja, ohjaajat tai henkilökohtaiset avustajat.
Opetusmateriaali	Käsikirjaston materiaali Kuvalliset ostoslistat

Tekstiilityö ja kädentaidot

Tavoite	• kehittää opiskelijan käsityötaitoa niin, että hänen itsetuntonsa kasvaa sen varassa ja hän kokee iloa ja tyydytystä työstään. • ohjata opiskelijaa suunnitelmalliseen, pitkäjänteiseen ja itsenäiseen työntekoon • kehittää luovuutta, esteettisiä, teknisiä ja psyykkismotorisia kykyjä, ongelman-ratkaisutaitoja sekä ymmärrystä teknologian arkipäivän ilmiöistä. • tutustutaan erilaisiin käsityötekniikoihin ja työvälineisiin sekä ja raaka-aineisiin ja materiaaleihin. • opitaan myös siisteyttä ja järjestyksen ylläpitämistä. • opitaan tarkoituksenmukaisten työvälineiden valitsemista ja käyttöä sekä ergonomista työskentelyä ja huomioidaan työturvallisuus. • opiskelija kokee iloa ja tyydytystä työskennellessään ja uutta oppiessaan.
Sisältö	Keskeisimmät tekniikat ovat ompelu, kudonta, huovutus ja kankaankuviointi sekä erilaiset kädentaidot. Seuraavassa esimerkkejä tuntien aiheista ja sisällöistä: • ompelu: käsin ompelu ja koneompelu. vohveli- ja kirjontatyöt sekä erilaiset lanka- ja paperinarutyöt. esim. pehmolelut, kassit ja pussukat, patalappu. • kudonta: poppanaliinat ja muut poppanatyöt, matto, pannunaluset jne. sekä töiden viimeistely. • huovutus: tasohuovutus ja 3-ulotteisten huovutustöiden tekeminen sekä neulahuovutus. • kankaankuviointi: kankaanpainanta erilaisin tekniikoin, kangastussityöt, kankaan ja valmiiden tuotteiden värjäys eri tekniikoin sekä silkkimaalaus. • kädentaidot: askartelu, leikkaaminen ja värit korttien teossa. koru- ja helmityöt, punonta.
Opetusmenetelmät	• opetus pohjautuu mahdollisuuksien mukaan aikaisemmin opitulle. • edetään perusasioista vaikeimpiin tehtäviin. • taitoja harjaannutetaan toistaen peräkkäisillä opetuskerroilla, luovuutta tukien sekä tekemällä ja kokemalla oppien. • korostetaan oikeiden työtapojen ja työvälineiden käyttöä. • opetuksessa otetaan huomioon opiskelijoiden erilaisuus, itseohjautuvuus sekä yhteistoiminnallisuuden periaate. • opetustunnit toteutetaan yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelyn menetelmin, 2–4,5 tunnin periodein.
Opetusjärjestelyt ja –ympäristö	Opiskelijoita ohjataan tarpeen mukaan sanallisesti, kirjallisesti ja kuvallisesti ohjein sekä näyttämällä mallia. Motoristen taitojen ollessa heikot tekstiilityötaitojen oppimista tärkeämpää voi olla osalliseksi pääseminen, uusien kokemusten saaminen, yhdessä muiden kanssa tekeminen ja aistinautinnot. Opetus toteutetaan pääasiassa tekstiilityön luokissa. Opetuksen sisältö suunnitellaan yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Tekstiilityötä opiskellaan monipuolisesti opiskelijalähtöisesti toiminnallisuutta ja osallistuvuutta tukien.
Opetusmateriaali	Alan lehdet ja kirjallisuus, opettajien tekemä materiaali, Internet

Tekninen työ

Tavoite	• ylläpitää ja kehittää opiskelijan motoriikkaa, kädentaitoja sekä luovuutta • ohjeistaa opiskelija ergonomiseen, turvalliseen työskentelyyn sekä turvallisen työympäristöön luomiseen • tutustua puun- ja metallin työstämiseen sekä työvälineisiin ja koneisiin • tutustua myös eri materiaaleihin ja raaka-aineisiin • harjoitustöinä tutustutaan sarjatuotannon työmenetelmiin • opiskelijoiden yksilölliset tavoitteet sisältöjen mukaan.
Sisältö	• työpajaan, käsityökaluihin ja koneisiin tutustuminen. • turvallinen työskentely • tutustuminen eri puulajeihin, metalleihin ja niiden käyttötarkoitukset • puun ja metallin työstämisen perusteet sekä maalaamisen perusteet • valmistetaan sarjatuotantona puusta ja metallista erilaisia käyttöesineitä
Opetusmenetelmät	• yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelynä, johon on soveltuvien osin pyritty integroimaan mm. piirtämistä, värienkäyttöä ja matematiikkaa • edetään yksilöllisten tavoitteiden mukaan • opiskelijoita ohjataan aktiiviseen, omatoimiseen, itsenäiseen työskentelyyn ja suunnitteluun
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opetusjärjestelyistä vastaa opettaja tai joku muu opetusta antavan henkilöstöryhmän edustaja ja opiskelijoiden tasosta riippuen tunnilla avustaa 1-5 ohjaajaa. Oppimisympäristönä toimii teknisen työn rakennus, joka jakaantuu rakenteellisesti kolmeen osaan: puuopetustilaan, metalliopetustilaan ja pintakäsittelyopetustilaan. Opiskelijaa ohjaa opettaja tai ohjaaja. Tarvittaessa opiskelijaa avustavat opettaja, ohjaajat tai henkilökohtaiset avustajat.
Opetusmateriaali	Kuvalliset, suulliset ja toiminnalliset ohjeet

Remontti- ja kiinteistönhuolto

Tavoite	• tutustua erilaisiin kodin ja kiinteistön pienimuotoisiin korjauksiin sekä huoltoon liittyviin työtehtäviin. • työskennellään kiinteistönhoitajien apuna erilaisissa huolto- ja korjaustehtävissä sisällä ja ulkona. • ohjata turvalliseen ja itsenäiseen työskentelyyn ja suunnitteluun.
Sisältö	• yleisimmät remonttityövälineet • työturvallisuus • erilaiset työmenetelmät • erilaiset pintakäsittelyaineet • maalaaminen • tapetointi • käyttöhuonekalujen ja laitteiden korjaus- ja entisöintitöitä • piha ja ulkotyöt
Opetusmenetelmät	Opetus toteutetaan yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelynä, johon on soveltuvien osin pyritty integroimaan mm. piirtämistä, värienkäyttöä ja matematiikkaa. Jaksoilla edetään yksilöllisten tavoitteiden mukaan. Opiskelijoita ohjataan aktiiviseen, omatoimiseen, itsenäiseen työskentelyyn ja suunnitteluun.

Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opetusjärjestelyistä vastaa opettaja tai joku muu opetusta antavan henkilöstöryhmän edustaja ja opiskelijoiden tasosta riippuen tunnilla avustaa 1-5 ohjaajaa. Oppimisympäristönä toimii teknisen työn rakennus, joka jakaantuu rakenteellisesti kolmeen osaan: puuopetustilaan, metalliopetustilaan ja pintakäsittelyopetustilaan Opiskelijaa ohjaa opettaja tai ohjaaja. Tarvittaessa opiskelijaa avustavat opettaja, ohjaajat tai henkilökohtaiset avustajat.
Opetusmateriaali	Kuvalliset, suulliset ja toiminnalliset ohjeet

Musiikki

Tavoite	Musiikillisten tietojen ja taitojen kehittäminen ryhmissä ja myös henkilökohtaisesti opiskelijan taipumusten ja mielenkiinnon mukaan. Tärkeänä osana on soittamisen ja laulamisen avulla tuoda onnistumisen tunteita.
Sisältö	• musiikkiryhmät • bänditoiminta • musiikkitietous
Opetusmenetelmät	• Musiikkiryhmissä opetus keskittyy spontaaniin ilmaisun kehittämiseen tilanteisiin sopivilla rytmi- tai melodiasoittimilla. Tunneilla lauletaan etupäässä tuttuja lauluja, mutta myös harjoitellaan uusia. • Bänditunneilla harjoittelu on keskittynyt oman instrumentin ja yhdessä soittamisen harjoitteluun. Päämääränä on itsevarmuuden ja esiintymistaitojen kehittäminen. Musiikki valitaan yleensä opiskelijoille ennalta tuntemattomista kappaleista. • Musiikkitiedon tunneilla tutustutaan eri aikakausien musiikkiin. Aiheina on mm. klassinen musiikki, kirkkomusiikki, gosbel, kansanmusiikki ja populaarimusiikki. Myös soittimiin tutustutaan eri musiikkialueiden osalta. Apuvälineenä käytössä on tietotekniikan tarjoamat mahdollisuudet.
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opetusta varten on käytössä teorialuokka ja soittotilat.
Opetusmateriaali	Musiikkitiedon tunneilla käytetään apuna etupäässä mediaa. Musiikki- ja bändiryhmissä käytetään musiikkiaiheisia julkaisuja ja mediaa.
	Sanallinen arviointi

Kuvataide

Tavoite	- tukea opiskelijan minän kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta. - tukea opiskelijan kuvallisen ajattelun ja esteettisen ja eettisen tietoisuuden kehittymistä sekä antaa valmiuksia omaan kuvalliseen ilmaisuun. - ymmärtää visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotoja yhteiskunnassa: taidetta, mediaa ja ympäristöä. - kehittää mielikuvitusta ja edistää luovan ongelmanratkaisun ja tutkivan oppimisen taitoja. - taiteen tekeminen ja sen kokemisen ilo sekä halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita taidetta persoonallisesti. - ohjata opiskelijaa keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentamaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä.
Sisältö	Kuvaamataidon työt ovat eri tekniikoilla toteutettavia piirroksia, maalauksia, veistoksia ja tilateoksia, jotka toteutetaan yksin tai ryhmän jäsenenä. Aihepiirit kytetään opiskelijalle merkityksellisiin kokemuksiin, ja niitä voidaan käsitellä samassa tehtävässä. Aiheet liittyvät mm. vuodenaikojen vaihteluihin, ympäristöön ja ajankohtaisiin asioihin ja tapahtumiin. Taiteellisen ilmaisun ja toiminnan lähtökohtina ovat ympäristön kuvamaailma, aistihavainnot, mielikuvat ja elämykset.
Opetusmenetelmät	Opetuksessa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset erot ja tuetaan opiskelijan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Oppiaineelle on ominaista teemallisuus, joka mahdollistaa kiireettömän ilmapiirin ja pitkäjänteisen työskentelyn. Opetus toteutetaan yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelynä, johon on soveltuvien osin pyritty integroimaan mm. piirtämistä, värienkäyttöä ja matematiikkaa. Jaksoilla edetään yksilöllisten tavoitteiden mukaan. Opiskelijoita ohjataan aktiiviseen, omatoimiseen, itsenäiseen työskentelyyn ja suunnitteluun.
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opiskeluympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja opiskelijaa rohkaiseva.
Opetusmateriaali	Alan kirjallisuus, internet, lehdet

Luova toiminta

Tavoite	- emotionaalisen ja esteettisen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen - auttaa opiskelijan kasvamista ja oppimista luovaan elämänsenteeeseen - luoda mahdollisuuksia opiskelijan esteettisiin kokemuksiin ja tukea opiskelijan havainnointikykyä, oman itsensä tuntemista ja tunneherkkyyttä. - tuetaan opiskelijan mielikuvituksen ja luovuuden hyödyntämistä oppimisessa ja eri kulttuurien tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä emotionaalisessa ja esteettisessä kasvussa ja kehityksessä.
Sisältö	Kuvataide - hyödynnetään kuvataiteen ilmaisutapoja: piirustus, maalaus, grafiikka, keramiikka, kuvanveisto, tilataide ja taide ympäristössä - ilmaistaan itseään kuvallisesti, tulkitaan kuvaa ja arvioidaan sitä kriittisesti - median ja kuvaviestinnän hyödyntäminen, kuten valokuva, elokuva, video, animaatio, sarjakuva ja tietokonepeli - luonnon ja erilaisten rakennettujen ympäristöjen tarkastelu esteettisestä, eettisestä ja ekologisesta näkökulmasta Kädentaidot - hyödynnetään kädentaitojen menetelmiä opiskelijan kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena - sovelletaan laajasti tekstiili- ja teknisen työn tarjoamia keinoja yksilö ja ryhmäohjauksessa Ilmaisutaito - Mahdollistetaan ja rohkaistaan opiskelijaa käyttämään omaa luovaa ilmaisua - Sovelletaan eri näyttämötaiteen luovan ilmaisun muotoja, ottaen samalla huomioon opiskelijan resurssit ja vahvuudet
Opetusmenetelmät	Opetuksessa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset erot ja tuetaan opiskelijan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Oppiaineelle on ominaista teemallisuus, joka mahdollistaa kiireettömän ilmapiirin ja pitkäjänteisen työskentelyn. Opetus toteutetaan yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelynä, johon on soveltuvien osin pyritty integroimaan mm. piirtämistä, värienkäyttöä ja matemaatiikkaa. Jaksoilla edetään yksilöllisten tavoitteiden mukaan. Opiskelijoita ohjataan aktiiviseen, omatoimiseen, itsenäiseen työskentelyyn ja suunnitteluun.
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opiskeluympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja opiskelijaa rohkaiseva.
Opetusmateriaali	Alan kirjallisuus, internet, lehdet, teatteritiimin vaatetus- ja rekvisiitta varasto

Vuorovaikutustaidot ja sosiaaliset taidot

Tavoite	Yksilön vuorovaikutustaidot vaikuttavat siihen, miten yksilö toimii ryhmän jäsenenä. Tavoitteena on kehittää • kuuntelemisen ja havainnoinnin taitoja, • argumentointitaitoja, • taitoa osoittaa tukea, • taitoa ottaa ja pitää puheenvuoroja, • taitoa jatkaa toisen puheenvuorosta ja • taitoa ylläpitää keskustelua. Ryhmäviestintätilanteessa tärkeiksi nousevat erityisesti kuuntelemisen ja havainnoinnin taidot. Esimerkiksi puheenvuorojen vaihtumista säädellään non-verbaalisen viestinnän havainnoinnin avulla. Sosiaalisissa taidoissa harjoitellaan • empatiaa, kykyä eläytyä toisen ihmisen asemaan ja ymmärtää hänen tunteensa ja niiden merkitys, • sympatiaa, joka tarkoittaa sitä, että toisen ihmisen kokemukset herättävät emootioita kuten sääliä ja myötätuntoa sekä • hienotunteisuutta että • sosiaalista herkkyyttä. Sosiaaliin taitoihin kuuluu lisäksi eettinen ja moraalinen puoli. Ihmisen omaksumissa sosiaalisissa taidoissa näkyy hänen kykynsä arvostaa ja kunnioittaa muita, ottaa huomioon heidän oikeutensa ja käyttäytyä sovittujen sääntöjen mukaan.
Sisältö	Tunneilla käsitellään hyvän vuorovaikutuksen piirteitä, esittäytymistä, keskustelutaitoja, harjoitellaan oman mielipiteen ilmaisemista sekä palautteen antamista ja saamista. Tuntien aikana päivän teemaa käsitellään keskustelemalla ja tekemällä teemaan liittyviä toiminnallisia harjoitteita. • Muistanko esitellä itseni uusille ihmisille? • Vastaanko minulle esitettyihin tervehdyksiin ja kysymyksiin? • Kuuntelenko muita keskustelijoita, annanko heille puheenvuoron? • Katsonko keskustelukumppania silmiin, kun puhun hänelle? • Osoitanko kuuntelevani keskustelukumppaniani elein, ilmein ja ääneen? • Tuonko omia mielipiteitäni keskustelussa esille? • Käytänkö minä-viestiä ilmaistessani rajojani? • Muistanko sanoa sanat kiitos, anteeksi, ole hyvä?
Opetusmenetelmät	Sosiaalisia taitoja voi parantaa lisäämällä itsetuntemusta. Omia tunteitaan ja ajatuksiaan voi opetella tunnistamaan ja ilmaisemaan. Esimerkiksi omien pelkojen tunnistaminen ja niiden yhdistäminen eri tilanteisiin auttaa selviämään pettymystä tuottavista tilanteista. Omien tunteiden tunnistaminen antaa pohjaa myös toisten tunteiden tunnistamiselle ja hyväksymiselle. Itsetuntemuksen lisäämisessä ja omien tunteiden tunnistamisen apuna voi käyttää Nyytin Elämäntaitokurssinharjoituksia. Sosiaalisista taidoistaan voi pyytää palautetta läheisiltä ihmisiltä. Heidän kanssaan voi harjoitella kysymyslistassa mainittuja tilanteita sekä esimerkiksi avun pyytämistä ja antamista, ohjeiden kysymistä ja jämäkkyuden ilmaisemista.

Opetus-järjestelyt ja -ympäristö	Opetuksessa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset erot ja tuetaan opiskelijan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Opetus toteutetaan yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelynä pääsääntöisesti luokkatilassa.
Opetus-materiaali	Papunet Käsikirjaston materiaali Internet

Yhteiskunnassa toimiminen

Kansalaistietous liittyy toimimiseen yhteiskunnan jäsenenä, omien asioiden hoitamiseen ja jopa eloonjäämiseen ja elämänsuojeluun. Se on kaikkien kansalaisten jokapäiväisessä elämässä tarvitsemia taitoja. Kansalaistietous antaa perustiedot ja -taidot yhteiskunnan rakenteesta, toiminnasta ja kansalaisen vaikutusmahdollisuuksista sekä syventää opiskelijan käsitystä ympäröivästä yhteiskunnasta ja omasta roolistaan siinä. Opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan kasvua suvaitsevaiseksi ja yhteisiin asioihin vaikuttavaksi kansalaiseksi.

Tavoite	• kaikkien kansalaisten jokapäiväiseen elämään liittyvien tietojen ja taitojen opiskelua. • tutustutaan lähiympäristöön, suomalaiseen yhteiskuntaan, palveluihin, koulutukseen, työelämään sekä kansalaisten oikeuksiin, velvollisuuksiin ja vaikutusmahdollisuuksiin. • vahvistetaan opiskelijan peruskansalaistaitoja ja elämässä selviytymisen taitoja.
Sisältö	• minä ja kansalaisuus • Suomi asuinpaikkana • Suomen kansalaisen oikeudet ja velvollisuudet • hallitus, eduskunta, presidentti • äänestämisen • Suomen lippu ja liputuspäivät • yhteiskunnan palvelut elämäntilanteen mukaisesti • koulutus, asuminen ja työelämä • ajankohtaisten asioiden ja tapahtumien seuraaminen
Opetus-menetelmät	• työskentely opettajan ja / tai ohjaajan kanssa • pari- ja ryhmätyöskentely • oppimistehtävät, media • käytännön harjoitteet
Opetus-järjestelyt ja -ympäristö	Opetuksesta vastaa opettaja tai joku muu opetusta antava henkilö ja opiskelijoiden tuen tarpeesta riippuen tunnilla on avustavaa ja ohjaavaa henkilökuntaa. Oppimisympäristönä toimii luokkatila ja käytännön harjoituksissa lähiympäristö ja julkiset palvelupisteet.
Opetus-materiaali	• yhteiskuntaoppi –kirja • sanomalehdet, aikakauslehdet • internet • kuvalliset, tunneille valmistetut opetusmateriaalit

Työtoiminta

Tavoite	Työtoiminnan tavoitteena on tutustuttaa opiskelijoita työtoimintaan ja työelämään liittyviin asioihin. Työtoiminnassa opetellaan tekemään erilaisia ja uusia työhön liittyviä tehtäviä. Tavoitteena on myös lisätä ryhmätyöskentelyn keinoja. Työtoiminnassa etsitään ja tuodaan esille opiskelijan omia vahvuuksia.
Sisältö	Tunneilla keskitytään työtoiminnallisiin tehtäviin, jotka poikkeavat akateemisten aineiden opiskelusta. Työtoiminta nivoutuu osittain yhteen projektityöskentelyn kanssa. • kirjastotyöskentely • tapahtumien järjestämiseen liittyvät työt • toimistotyöskentely • järjestelytehtävät
Opetusmenetelmät	Tunneilla työskennellään opettajan johdolla ja tarvittaessa opiskelijaa avustaa ohjaajat. Työskentely on käytännössä tapahtuvaa ryhmätyöskentelyä, jossa opetellaan ottamaan huomioon kaikki ryhmän jäsenet. Työtoiminnassa opetellaan myös oman vuoron odottamista sekä työtehtävien kierrättämistä. Ryhmän kanssa toteutetaan myös niin sanotusti tilaustyönä tullutta työtoimintaa, tällä tavoin päästään vielä enemmän kiinni työelämään.
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opetuksessa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset erot ja tuetaan opiskelijan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Opetus toteutetaan pari- ja ryhmätyöskentelynä. Opetus tapahtuu työtoimintaan liittyvissä tiloissa. Tilat vaihtelevat toiminnan mukaan.
Opetusmateriaali	Kuhunkin työtoimintaan liittyvä konkreettinen materiaali.

Projektityö

Tavoite	Projektityön tavoitteena on tutustuttaa opiskelijoita erilaisten tapahtumien järjestämiseen ja niihin liittyviin järjestelyihin sekä konkretisoida pitkäjänteyksen työskentelyn tulos.
Sisältö	Tunneilla työskennellään projektiluontoisesti, aloitetaan ja päätetään erilaisia projekteja. Projektityöskentely nivoutuu osittain yhteen työtoiminnan kanssa. • projektimuotoisen työskentelytavan opetteleminen • tapahtuman tuottaminen • tapahtumaan osallistuminen • tuotteistaminen • järjestelmällisyys • tapahtumiin liittyvien materiaalien suunnittelu ja valmistaminen • tapahtuman tiedottaminen
Opetusmenetelmät	Tunneilla työskennellään opettajan johdolla ja tarvittaessa opiskelijaa avustaa ohjaajat. Pääsääntöisesti aikuisopiskelijat saavat itse vaikuttaa projektityön sisältöön ja heidän toiveet otetaan huomioon. Tarvittaessa monipuolisen sisällön mahdollistamiseksi työskentelyä ja valintoja ohjaa opettaja. Projektityössä hyödynnetään oppimisen suhteen, opetuksen ja sitä kautta tulleen opiskelijan oman oivalluksen kombinaatiota.

Opetus- järjestelyt ja -ympäristö	Opetuksessa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset erot ja tuetaan opiskelijan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Opetus toteutetaan ryhmätyöskentelynä. Opetus tapahtuu meneillään olevaan projektiin liittyvissä tiloissa. Tilat vaihtelevat toiminnan mukaan.
Opetus- materiaali	Internet Käsikirjaston materiaali

3.3 Tiedollisten valmiuksien opinnot

Äidinkieli

Äidinkielen opetuksessa pyritään ylläpitämään sekä kehittämään opiskelijan äidinkielen taitoja. Opetus toteutetaan eriyttäen opiskelijan yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti. Äidinkielen opetuksen menetelminä käytetään esimerkiksi yksilöllisiä apuvälineitä, kuvia, selkokieltä, erilaisia havaintomateriaaleja, pelejä, opetusohjelmia sekä tietotekniikkaa.

Tavoite	• opittujen taitojen ylläpitäminen • sanavaraston ja itseilmaisun kehittäminen • kieliopin perusteisiin tutustuminen • luku- ja kirjoitustaidon kehittäminen ja uusien taitojen oppiminen • kuullun ymmärtämisen kehittäminen
Sisältö	• luku- ja kirjoitustaidon opiskeleminen sana- lause- (tarina-) ja tekstitasoisesti • luetun- ja kuullun ymmärtäminen • oman tekstin tuottaminen • oikeinkirjoitus • kielioppi
Opetusmenetelmät	• yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely pienryhmässä • työskentely opettajan ja/tai ohjaajan kanssa • eriyttäminen • yksilölliset oppimistehtävät • selkokieli • tukiviittomat • strukturoitu opetus • toiminnallinen työskentely • mallintaminen • eri aistikanavien hyödyntäminen • oppimispelit • kuvakommunikaatiovälineet • kuvitetut kirjoitus- ja lukutehtävät • kirjoitus- ja lukutehtävät • tekstinkäsittely
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opetus järjestetään opiskelijoiden yksilölliset tavoitteet huomioiden ja heidän edellytystensä mukaisesti siten, että se edistää opiskelijoiden kasvua ja kehitystä. Oppimisessa ja opetusjärjestelyissä painotamme sekä kokeilevaa toiminnallisuutta että teoreettista reflektiota. Opetukseen liittyvät tavoitteet laaditaan yhteistyössä opiskelijoiden kanssa ja opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.
Opetusmateriaali	• opetuskirjat • tehtäväkortit • oppimispelit • tekniset apuvälineet • kuvat • selkomateriaali

Arjen matematiikka

Matematiikan opetuksessa pyritään ylläpitämään sekä kehittämään opiskelijan matemaattisia taitoja. Opetus toteutetaan eriyttäen opiskelijan yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti. Matematiikan opetuksen menetelminä käytetään esimerkiksi yksilöllisiä apuvälineitä, kuvia, erilaisia havaintomateriaaleja, pelejä, opetusohjelmia sekä tietotekniikkaa.

Tavoite	• opittujen taitojen ylläpitäminen • numeroiden tunnistaminen • lukumäärän laskemisen harjoittelu • luokittelutaidon kehittäminen • numeron ja lukumäärän yhdistäminen • lukusuoran harjoittelu • matemaattisten käsitteiden hallinta • yhteen- ja vähennyslaskujen hallinta • kertolaskun hallinta • sanallisten tehtävien harjoittelu • kännykkälaskimen ja/tai taskulaskimen käytön harjoittelu • murto- ja desimaalilukujen harjoittelu • prosenttilaskujen alkeiden harjoittelu • ajan käsitteet • raha	
Sisältö	• peruslaskutoimitukset • kello • raha • mittaaminen • määrien laskeminen • yhteen- ja vähennyslaskut • kuvien, kokojen ja muotojen vertailu • kertotaulut • sanalliset tehtävät yhteen- ja vähennyslaskuissa • murto- ja desimaaliluvut, sekaluvut, sadasosat • yhteen- ja vähennyslasku prosenttilaskuissa	
Opetusmenetelmät	• yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely pienryhmässä • työskentely opettajan ja/tai ohjaajan kanssa tarvittaessa • eriyttäminen • yksilölliset oppimistehtävät • monipuoliset havaintomateriaalit • oppimispelit • kännykkälaskin ja/tai taskulaskin	
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Opetus järjestetään opiskelijoiden yksilölliset tavoitteet huomioiden ja heidän edellytystensä mukaisesti siten, että se edistää opiskelijoiden kasvua ja kehitystä. Oppimisessa ja opetusjärjestelyissä painotamme sekä kokeilevaa toiminnallisuutta että teoreettista reflektiota. Opetukseen liittyvät tavoitteet laaditaan yhteistyössä opiskelijoiden kanssa ja opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.	
Opetusmateriaali	• opetuskirjat • tehtäväkortit • oppimispelit	• tekniset apuvälineet • kuvat • selkomateriaali

Tieto- ja viestintätekniikka ja tablet-laitteet

Tavoite	Auttaa opiskelijaa tasonsa mukaan ymmärtämään tieto- ja viestintätekniikan merkitys nyky-yhteiskunnassa. Tutustuttaa ja perehdyttää opiskelija omatoimiseen ja itseohjautuvaan tietokoneen peruskäyttöön. Huomioidaan aina opiskelijoiden yksilölliset tavoitteet sisältö-aluekohtaisesti. Opiskelija osaa käyttää Internetiä, tietoverkkoja turvallisesti sekä hallitsee Nettietiketin. Opetellaan erilaisia ohjelmia ja sovelluksia eri aihealueittain, ryhmän osaamisen tason mukaisesti.
Sisältö	- tietokoneen käyttö - piirtäminen - tekstinkäsittely - turvallinen verkkoviestintä - internet - sähköposti - esitysgrafiikka - digikuvaus - kuvankäsittely - taulukkolaskenta - nettietiketti - sosiaalinen media - tabletit ja sovellukset - apuvälineet - ergonomia
Opetusmenetelmät	Pienryhmä/ryhmäopetus, yksilötyöskentely, yksilöohjaus tai henkilökohtainen avustaja.
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	Lehtimäen opistolla on kaksi TVT-luokkatilaa, joissa koneita yhteensä n. 20 kappaletta. Verkkoympäristöinä opistolla on LAN ja WLAN verkot. Tabletit antavat vapautta ja liikkumavaraa siirtää opetustapahtuma optimaaliseen kohteeseen.
Opetusmateriaali	Oppimateriaali ja opetus pohjautuvat vahvasti Tikas-opetussuunnitelmaan (Petri Ilmonen / Oppimateriaalikeskus Opiki) www.tikas.fi
Arviointi	Kaikki opiskelijatyöt tallennetaan heidän henkilökohtaisiin verkkokansioihin, ja niistä käydään henkilökohtaiset ohjaus- ja palautekeskustelut. Arviointimenetelmänä käytetään myös reaaliaikaista havainnointia ja erilaisia keskustelu/ohjaustilanteita. Arvioinnin perusteena on TIKAS-opetussuunnitelma. Tikas-todistuksen opiskelija saa, kun hän osaa jonkin aihealueen tason kaikki tavoitteet. Tikas-todistuksen myöntäminen ei edellytä TVT-kokeen järjestämistä, vaan pohjautuu aina Tikas-opettajan arvioon opiskelijan osaamisen tasosta.

3.4 Hyvinvoinnin opinnot

Hyvinvoinnin opinnoissa keskitytään itsetuntemuksen lisääntymiseen, omien vahvuuksien ja kehitettävien alueiden tunnistamiseen, vuorovaikutustaitojen vahvistumiseen ja terveellisten elämäntapojen omaksumiseen. Hyvinvoinnin opinnoissa painottuvat itsehoito, elämänsisältöä rikastuttavat harrastukset ja aktiivisen osallisuuden harjoittelu.

Terveys ja hyvinvointi

Tavoite	• edistää opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista. • kehittää opiskelijan tietoja ja taitoja terveydestä ja terveyttä edistävästä ja haittaavista elämäntavoista. • harjoitella vastuun ottamista ja toimimista oman ja toisten terveyden edistämiseksi omien resurssiensa puitteissa.
Sisältö	• hygieniosaaminen - esim. käsienvpesun tärkeys, henkilökohtainen hygienia, suuhygienia • oman lähiympäristön käytänteet terveydenhoidossa - esim. terveydenhoitaja; vastaanotto ja puhelinnumero, apteekkiasiointi • sään mukainen pukeutuminen • liikunnan, ravinnon ja levon merkitys terveyteen • mielen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä • keinoja hyvinvoinnin lisäämiseksi - mm. harrastukset ja luova toiminta, sosiaalinen verkosto / ihmissuhteet • itsemääräämisoikeus → seksuaalioikeudet • turvallinen arki, arkielämän ensiaputaidot - esim. pienten haavojen ja palovammojen hoito kotona, kuumeen mittaaminen • tavallisempien tartuntatautien itsehoito - esim. flunssa, päänsärky • toiminta hätätilanteessa
Opetusmenetelmät	Terveystietoa opiskellaan oppilaslähtöisesti, toiminnallisuutta ja osallisuutta tukien. Opetuksen lähtökohtana on opiskelijoiden arki, kasvu ja kehitys huomioiden opiskelijoiden omat lähtökohdat sekä ajankohtaiset terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät kysymykset. • yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely pienryhmässä toiminnallisuutta korostaen • oman hyvinvoinnin ja terveysosaamisen arviointia tehtävien kautta ja keskustelemalla • opetuskeskustelu • tekemällä ja kokemalla oppiminen opiston arjessa; aamu- ja iltatoimet, ruokailut, vapaa-ajantoiminta, liikunta ym. harrastukset ja kerhot • yhteiset tapahtumat ja teemapäivät, pelastautumisharjoitukset • pelit ja leikit, draama, internetin hyödyntäminen
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	• pienryhmät, eriyttäen opiskelijoita omien resurssiensa mukaan • opiston eri tilat ja tilanteet arjessa • terveystuntien pääasiallisesti luokkatiloissa
Opetusmateriaali	• Arjen ABC • Papunet, Vernerit ja Internet • Mielen hyvinvointi – materiaalit • Alan kirjallisuus ja oppikirjat

Liikunta

Tavoite	• kehonhahmotuksen ja motoristen taitojen kehittyminen • yleiskunnon kehittyminen • oma-aloitteiseen liikkumiseen motivoituminen • eri liikuntamuotoihin ja -lajeihin tutustuminen sekä • vuorovaikutus- ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittyminen • uimataidon kehittyminen ja uintiin sopivien apuvälineiden löytyminen, jotta opiskelija pystyisi liikkumaan vedessä mahdollisimman itsenäisesti • opetella huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniasta.
Sisältö	Liikuntatuntien sisältö suunnitellaan kullekin ryhmälle sopivaksi ryhmäläisten taidot ja tarpeet huomioon ottaen. Tunnit sisältävät esim. seuraavia aihealueita: • liikunnalliset pelit ja leikit • kehonhahmotusharjoitukset • motoristen taitojen harjoittelu • lenkkeily • yleisurheilu • suunnistus • palloilulajit • kuntosaliharjoittelu • musiikkiliikunta • talviliikuntalajit • uinti • hygienian hoito
Opetusmenetelmät	• ryhmä- / pienryhmäopetus • uinnissa yksilöopetus
Opetusjärjestelyt ja -ympäristö	• liikuntasali • kuntosali • uimahalli, jossa kolme erilaista allasta (180 cm ja 90 cm syvät altaat sekä 100 cm syvä terapia-allas) • kaupungin hiekkakenttä, nurmikenttä, hiekkatekonurmella päällystetty monitoimikenttä ja pururata • opiston pihapiiri sekä Lehtimäen Keskikylän alue.
Opetusmateriaali	• Ryhmä Liikkeelle! / Jukka Kataja, Timo Jaakkola, Jarmo Liukkonen • Aivojumppaopas / Paul E. Dennison, Gail E. Dennison • Kadonnut avain / Maiju Mäki • Maharumpu / Päivi Vannasmaa, Maija Lukkarinen • Mopa – Motoriikka paremmaksi • Kehonhahmotuskortit • Motoriikkakortit

4 Valinnaiskurssit ja vapaa-aika

4.1 Valinnaiskurssien opetussuunnitelmat

Opinnot täydentyvät opiskelijan itsensä valitsemista valinnaisopinnoista. Valinnaiskursseista on laadittu oma asiakirja, jossa esitellään kurssien sisältö ja tavoitteet

Opiskelija voi valita omaan ohjelmaansa seuraavista valintakursseista:

- leivontakurssi	- kirjallisuus	- englannin alkeiskurssi
- mikroruoat	- kirjapaja	- englannin jatkokurssi
- nuorten juhlat	- toimittajakurssi	- ruotsin alkeiskurssi
- kansainvälinen keittiö	- tikaskurssi	- viron alkeiskurssi
- painonhallinta	- raha ja aika	- venäjän alkeiskurssi
- puutarha- ja pihatyöt	- historia	- maailman ympäri
- luonto ja ympäristö	- musiikki	- entisöinti ja tuunaus
- luonnonsuojelu ja kierrätys	- bändikurssi	- tekstiilityöt ja kädentaito
- kuvaamataito	- kuvionuoteista soittaminen	- kommunikaatiokansio
- luova toiminta	- musiikkiliikunta	- tukiviittomat
- valokuvaus	- kuntosali	- työharjoittelu

4.2 Vapaa-aika

Kansanopisto on sisäoppilaitos, jossa opiskelu, asuminen ja vapaa-aika muodostavat pedagogisen, opiskelijan kasvua tukevan kokonaisuuden. Opiskelijat saavat ohjausta vapaa-aikaan ja harrastuksiin liittyvissä asioissa. Vapaa-ajanohjauksesta vastaa kaksi päätoimista vapaa-ajanohjaajaa muun henkilökunnan avulla. Iltaisin opistolla toimii erilaisia kerhoja kuten sisupartio, keräilijäkerho, musiikkikerho ja sählykerho. Teatteritiimi valmistaa ohjelmia juhliin ja eri tilaisuuksiin, myös opiston ulkopuolella esitettäväksi.

Opiskelija voi osallistua mm. seuraaviin ohjattuihin vapaa-ajan harrastuksiin:

• sisupartio	• musiikkikerho	• käsityökerho
• näytelmäkerho	• elokuvakerho	• hevoskerho
• ilma-aseammunta	• liikuntakerho	• lemmikkieläinkerho
• keräilijöiden kerho	• hengellisten asioiden
keskustelupiiri	• kirjastokerho

Vapaa-ajantiloissa voi muun muassa pelata pöytätennistä, biljardia, lautapelejä, askarella, kuunnella musiikkia tai olla vain yhdessä. Myös tietokoneluokat ovat avoinna sovittuina iltoina ja viikonloppuina.

Yhteistyössä Lehtimäen Ampujien kanssa harjoitellaan ilma-aseammuntaa. Ratsastuskoululla on mahdollisuus osallistua ratsastusryhmiin sekä valmentautua kilpailuihin. Uimahalli ja kuntosali ovat myös iltaisin ja viikonloppuisin opiskelijoiden käytössä.

Opiskelijakunta järjestää erilaisia tempauksia kuten esimerkiksi liikuntapäiviä, itsenäisyyspäivä-tanssiaiset, discoja sekä elokuva- ja konserttiretkiä. Opiskelijakunta kerää varoja toimintaansa järjestämällä arpajaisia, kirpputorin ja pitäen kahviota henkilökunnan avustamana.

4.1 Viikonloppukurssit

Lehtimäen opistolla on ohjattua toimintaa myös viikonloppuisin perjantai-iltapäivästä sunnuntai-iltaan. Viikonloppukurssit tarjoavat mahdollisuuden osallistua mieleenpainuviin ohjelmiin, virkistytymiseen ja ajan viettämiseen yhdessä ystävien ja opiskelukavereiden kanssa. Opistolla järjestetään myös ns. teemaviikonloppuja, joiden ohjelma painottuu jonkin tietyn teeman ympärille ja luvassa on myös jotain spesiaaliohjelmaa.

4.2 Leirikouluviikko ja opintomatkat

Perinteisesti Lehtimäen opistolla on toukokuun puolen välin paikkeilla ns. leirikouluviikko. Opiskelijalla on mahdollisuus valita kolmesta vaihtoehdosta:

- leirikouluviikko opistolla
- Baltian matka
- matka Välimeren kohteeseen

Jokaiseen kolmeen vaihtoehtoon laaditaan oma ohjelma, ja kaikissa kohteissa on opiston opetushenkilöstöä ja ohjaajia sekä avustajia mukana valvomassa ja vastaamassa matkan sujumisesta. Opiston leirikouluviikollakin tehdään usein tutustumismatka johonkin lähialueen kohteeseen.

5 Opiskelun arviointi

5.1 Arviointivälineenä portfolio, oppimispäiväkirja

Yleisesti portfolio tarkoittaa oman osaamisen itsearviointia ja dokumentointia. Portfoliotoiminta on laaja-alainen ja moniulotteinen työskentelytapa, jota hyödynnetään opetuksen ja oppimisen eri muodoissa sekä eri sisältöalueilla. Arviointivälineenä portfolio painottaa opiskelijakeskeisyyttä ja yksilöllisyyttä. Opettaja voi antaa sekä toimintaa ohjaavaa palautetta että loppupalautetta. Arvioinnin toteuttajina toimivat opettaja, opiskelija itsenäisesti itsearvioinnin kautta sekä opettaja ja opiskelija yhteistyössä.

Portfolion työstäminen on pitkäjänteistä ja systemaattista oman työn seuraamista ja kehittämistä, jossa portfolion tavoitteenasettelu, motivaatio ja asennoituminen ovat keskeisessä asemassa. Portfoliotyöskentely on luonteeltaan vaiheittaista, jossa toimintaa tarkastellaan yhä uudelleen. Sen työstämisen keskeisimmät vaiheet ovat:

- portfolion teon aloittamiseen liittyvä tavoitteenasettelu
- dokumenttien kerääminen ja aineistoksi tallentaminen
- työskentelyn syventäminen aineiston valikoinnin, reflektoinnin sekä palautteenannon avulla
- reflektion ja palautteenannon pohjalta omien tavoitteiden kohdentaminen
- tarvittaessa uusien tavoitteiden asettelu

Oppimispäiväkirjan erityinen ansio on oppimisprosessin näkyvyys. Oppimispäiväkirja sitoo opiskelijan toiminnan ja reflektion – oman osaamisen arvioinnin ja kehittämisen pohtimisen yhteen. Oppimispäiväkirja voi toimia *itsearvioinnin* sekä *ulkoisen* arvioinnin välineenä. Portfolio arvioidaan osana opintasuoritusta. Opettajan ja opiskelijan tulee kuitenkin sopia etukäteen arvioinnin perusteet.

Opettajan antamassa arvioinnissa opiskelija saa palautetta omasta oppimisprosessistaan ja opettaja omasta opetuksestaan.

Itsearvioinnissa opiskelija arvioi omaa toimintaansa. Itsearviointiin liittyy reflektiivisyys, jolla tarkoitetaan opiskelijan valmiuksia ymmärtää omaa toimintaansa sekä ohjata ja muuttaa sitä. Kyse on siis oman toiminnan arvioinnista suhteessa tavoitteisiin ja tuloksiin. Opiskelijan laatimat tavoitteet ovat suuressa osassa portfolion sisältöä ja opittuja asioita arvioitaessa.

Itsearviointi voi koskea mm. oppimista, sen tuotoksia, opetusta sekä toiminta- ja oppimisympäristöä. Paitsi oman oppimisen arviointia, siihen sisältyy myös kyky ottaa vastaan ja hyödyntää ulkopuolista palautetta.

Vertaisarvioinnissa, jota suoritetaan portfoliotyöskentelyn yhteydessä, opiskelijat arvioivat toinen toisiaan. Vertaisarvioinnin etuja ovat palautteen säännöllisyys, opiskelijoiden yhteistoiminnallisuuden edistäminen sekä oppimisen prosessiluonteen ja oppimisen edistymisen. Vertaisarviointi kehittää myös opiskelijan kykyä antaa palautetta.

Oppimispäiväkirjan tavoitteena on edistää:

- itsearviointia ja –reflektiota
- persoonallista kasvua
- opiskelijan oman opiskelutaitojen heikkouksien tai vahvuuksien tunnistamista
- tekstituottamisvalmiuksien kehittämistä
- käsitteiden, asioiden ja teorioiden selkiyttämistä
- teorial tietojen ja käytännön kokemusten yhdistämistä
- jatkuvaa arviointia

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen edistää reflektiota ja oppimista kolmen prosessin aikana: kirjoittamisen suunnittelussa, suunnitelman muuntamisessa tekstiksi ja kirjoitetun tekstin muokkaamisessa ja arvioinnissa

Oppimispäiväkirja *itsearviointimenetelmänä*

- konkretisoi tavoitteiden saavuttamista
- tukee ajankäytön suunnittelua ja hallintaa
- auttaa omien opiskelutaitojen arvioinnissa ja kehittämisessä

Oppimispäiväkirja *ulkoisen arvioinnin ja ohjaamisen menetelmänä*

- toimii kehittämisalueiden tunnistamisen apuna
- on yksi arvioitava tuotos, josta arvioidaan yksittäisiä merkintöjä ja tehdään sen pohjalta arvioitava tiivistelmä

Opiskelija saa portfoliotyöskentelystä oman arvion todistuksen ja opistokortin lisäksi.

Arviointi auttaa opettajaa ja oppilaitosta opetuksen vaikuttavuuden arvioimisessa. Lisäksi se tukee opiston opetussuunnitelman toteuttamista ja kehittämistä sekä vaikuttaa osaltaan siihen, että opiskelija saa hyvät välineet realistisen minäkäsityksen hahmottamiseen, elämänhallintaan ja aktiiviseen osallistumiseen. Täten arviointi tukee koko oppilaitoksen kehittämistä sekä parantaa oppimisen edellytyksiä.

5.2 Toimintakyky

Toimintakyky tarkoittaa ihmisen fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia edellytyksiä selviytyä hänelle itselleen merkityksellisistä ja välttämättömistä jokapäiväisen elämän toiminnoista – työstä, opiskelusta, vapaa-ajasta ja harrastuksista, itsestä ja toisista huolehtimisesta – siinä ympäristössä, jossa hän elää.

Ihmisen toimintakyky riippuu myös ympäristön myönteisistä tai kielteisistä vaikutuksista. Asuin- ja elinympäristöön liittyvillä tekijöillä, muiden ihmisten tuella tai erilaisilla palveluilla voidaan tukea ihmisen toimintakykyä ja selviytymistä arjessa. Toimintakykyä voidaan kuvata myös tasapainotilana kykyjen, elin- ja toimintaympäristön sekä omien tavoitteiden välillä.

Toimintakyky on keskeinen osa ihmisten hyvinvointia. Hyvä fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen toimintakyky ja niitä tukeva ympäristö auttavat ihmisiä voimaan hyvin, löytämään paikkansa yhteiskunnassa, jaksamaan työelämässä eläkeikään asti sekä vanhana selviytymään arjesta itsenäisesti.

Toimintakyvyn arviointi on tärkeä osa ammattilaisten työtä, niin sosiaali- ja terveydenhuollossa, työvoimahallinnossa kuin opetussektorillakin. Arviointitulosten perusteella tehdään päätöksiä etuuksista ja palveluista, suunnitellaan toimenpiteitä ja arvioidaan niiden vaikutuksia.

Lehtimäen opisto

hyvän elämän akatemia erityistä tukea tarvitseville

Käyntiosoite: Opistotie 1 | 63500 LEHTIMÄKI

Postiosoite: PL 13 | 63501 LEHTIMÄKI

0400 353826 (toimisto)

040 5808793 (päivystys)

www.lehtimaenopisto.fi

email: info@lehopisto.fi

